

Când am propus și susținut în coloanele acestui diar înființarea în Constanța a unei școale secundare, am înțeles a unui gimnasiu clasic orî real, orî o școală comercială, fiind convinși că numai unul din aceste aședeminte respunde la necesitățile locale.

Faptele ce s'aũ urmat de atunci încoace ne daũ proba că premergeam unei dorințe viũ simțită de populațiunea întreagă. În adevăr, consiliul comunal, ecoũ al trebuințelor generale locale, a luat o decisiune în sens de a se interveni la minister pentru crearea unei asemenea școlî. În timpul din urmă cetățeniĩ orașului Constanța aũ hotărît a se face o suplică, pe care să o înainteze Guvernuluĩ central, cerând înființarea unui gimnasiũ clasic. Publicãm mãi la vale cuprinsul acelei suplice subscrisă de 250 fruntași aparținend tuturor naționalităților.

Ne credem datorî a atrage asupra-i atențiunea d-lor miniștriĩ, și în special a d-lui ministru T. Ionescu, care cunoasce bine Constanța, rugându'l să bine-voiască a lua în considerațiune faptul: că prin înființarea Școalei de învățetori rurali, nu s'a dat întru nimica satisfacțiune locuitorilor di cele șease orașe ale județului, nicî oamenilor marî cu dare de mână și numeroșilor colonî români aședați prin satele Dobrogei, aĩ căror copii, în număr de peste douẽ sute absolvenți în fie-care an, nu vor încãpea, saũ nu vor avea toți dorința de a studia limbele locale ca să se facă învățatori de comune.

O spunem și acum, și nu credem că vom fi siliți a ne desminți vr'odată: înființarea școalei normale aci, acum după 15 ani, ast-fel după cum e organizată, nu va putea aduce mult folos nicî culturei în genere, nicî mãi cu seamă românismuluĩ, ca și *programele reduse*, imposibile de pus în aplicațiune la vre-unul din orașele Dobrogei.

Vom mãi reveni. Eată petiția în cestiune:

Domnule Ministru,

Încredători în vederile largi, cu care urmăriți de aproape nevoile culturale ale țerei, ne simțim datorî a expune D-voastre unele lipsuri de școală, ce de multă vreme apasă cu greutate asupra județului și orașului

nostru.

Numai în orașul Constanța, fără a mai vorbi de celelalte comune urbane din județ, avem tot felul de școli particulare, fie-care în parte cu aspirațiuni deosebite. Ast-fel adî sunt în ființă:

1) Două școli primare grecești una de băieți și alta de fete, cu o populațiune de peste 300 copii și copile.

2) O școală primară mixtă bulgară, pe lângă care funcționează un curs de **3 clase gimnasiale**.

3) O școală armenescă.

4) O școală catolică.

5) Câte-va belferii israelite; și

6) O sumedenie de școli turcești, cu alcătuirea lor orientală.

Față cu acest număr de școli private, noi Români avem numai școli primare de băieți și de fete. Aceste școli prin firea programei lor, nu pot stăvili influența școlilor private, care numără cum am spus o câte-va clase secundare.

Lipsa unei școli secundare românești, face ca diferitele elemente străine din provincie, să se depărteze de o educațiune românească, căutând învățătura copiilor prin țările străine învecinate, și pierdînd ast-fel orî-ce legătură cu țara noastră, în care de alt-fel trăesce și'și câștigă hrana.

Școala normală de învățători ce are a se înființa dilele acestea, privește numai pregătirea națională pentru sate, ea nu se adresează de loc și nevoilor orașenești, fiind dat că într'un port maritim cu mișcare mare comercială, cum este orașul Constanța, târgovețul nu'și va destina copilul pentru modesta carieră de învățător.

Socotim, Domnule Ministru, că prima grijă a educațiunei naționale în această parte a țerei este și **trebuie neaparat să fie** îndrumarea copiilor de alt neam către școala românească, și cum elementele străine culte, singurile ce pot înrîuri în bine orî în rău pentru noi români, sunt concentrate în orașe; înființarea unui gimnaziu clasic în Constanța e o trebuință mult simțită și utilă.

Statornicind o asemenea școală în orașul nostru cauza națională câștigă un procent de peste 60%. Așia:

1) Numeroșii absolvenți ai școlilor primare urbane, găsesc la îndemână calea de a'și urma învățătura mai departe. – De obicei copiii cei mai sîrguitori – și aceștia în genere, se numără printre cei săraci – sunt siliți a'și întrerupe școala din cauza lipsei de mijloace;

2) Elevii străini, găsind în oraș o școală, în care și-ar putea continua studiile, nu vor mai pleca pentru acest scop prin țări străine. Adî se numără cu sutele de copii de felul acesta trimeși prin Austria și Constantinopole, Sofia și Atena, după ce și-au făcut studiile primare în școlile noastre. În așa chip ei perd și puținele sentimente românești, ce le-au căpătat în învățămîntul nostru primar.

Complectându'și educația în țară, vor fi mai apropiați românismului deprindîndu-se de mică a cugeta și simți românește.

3) Numeroasele școli particulare din oraș vor cădea de la sine. – Conlocuitori noștri străini, vedînd că numai cu certificatele școlilor noastre primare li sî primesc copiii în gimnaziu nostru, îi va trimete la școlile Statului din primii ani ai etăței școlare; și ast-fel școlile primare se vor popula simțitor, în dauna celor particulare.

Mărginind aci expunerea noastră, vă rugăm cu multă stăruință, Domnule Ministru, **să înființați în orașul Constanța un gimnaziu clasic**, hotărînd, între altele dacă credeți necesar, a se propune câte-va ore pe săptămână și studiul unor limbi vorbite în localitate, cum ar fi limbele: greacă, engleză și italiană.

Urmează 250 iscălituri.

("Constanța", II, nr. 43, 12 decembrie 1893: 1-2)